

Oponentský posudek

Autorka práce: *Tereza Hamplová*; Název práce: *Syndrom vyhoření u pracovníků provádějících asistenci*; Vedoucí práce: *PeaDr. Mgr. Hana Žáčková*; Oponent práce: *Jan Kaňák*

Tereza Hamplová předkládá k obhajobě bakalářskou práci, ve které se zaměřuje na syndrom vyhoření u pracovníků, kteří provádějí asistenci u lidí s kombinovaným postižením. Autorku práce k tématu, které je bezesporu stále aktuální, přivedla vlastní zkušenost s vykonáváním asistenční práce.

A) Formulace cílů práce

Autorka cíl práce nejprve formuluje v Úvodu textu jako: „*zjistit, jak tito pracovníci vnímají riziko syndromu vyhoření a zda si ho vůbec uvědomují*“ (s. 7). S ohledem na to, že autorka při odpovídání práce opírá o kvalitativní výzkumný rámec, očekával bych, že zde bude formulována Základní výzkumná otázka (která bývá zpravidla jedna a bývá členěna do otázek dílčích). Navíc s ohledem na absenci konceptualizace termínu „*vnímají*“ není zřejmé, zda jsou hlavní průzkumné otázky v souladu s cílem práce zcela, nebo jen okrajově.

Zároveň podotýkám, že v kontextu výzkumu v sociální práci jako oboru se termín hlavní průzkumné otázky nepoužívá a využívá se rozlišení na Základní výzkumnou otázku, Dílčí výzkumné otázky a následně operacionalizované otázky do polo-strukturovaných rozhovorů.

B) Struktura práce

Bakalářská práce je rozdělena do tří širších kapitol, obsahuje úvod a závěr, stejně jako seznam zkratk a seznam použité literatury a Summary. Text práce je zpracován na 53 stranách. Seznam literatury obsahuje 24 zdrojů, z toho některé elektronické. Převážně se jedná o recenzované prameny s tím, že v některých případech není tento předpoklad dodržen (např. text Jeklové a Reitmayerové neprošel obvyklým recenzním řízením a jeho použití je z mého hlediska v práci diskutabilní). Je škoda, že autorka nevyužila také odborné články z českých recenzovaných periodik – minimálně o supervizi je jich několik. Stejně tak kapitolu o Supervizi v odkazované učebnici Matouška a kol. nepsal Matoušek, ale Koláčková.

Struktura práce je obecně smysluplná, směřuje od obecnějšího ke konkrétnímu a pro čtenáře, z mého pohledu, jasně přehledná. Tištěná varianta práce odpovídá elektronické variantě nahrané v SIS.

C) Konceptualizace – teoretická východiska práce

Autorka v textu vymezuje syndrom vyhoření, stejně jako jeho fáze, možné způsoby prevence, specifika syndromu vyhoření v pomáhajících profesích a představuje také asistenční služby. Text je psán přehledně za využití zdrojů, které autorka v textu uvádí. Využívá jak parafráze, tak citace. To, že za některými odstavci není uveden zdroj, s ohledem na celkovou strukturu textu nehraje, dle mého, až tak zásadní roli. Pro práci magisterskou však doporučuji odkazování ke zdrojům důsledněji hlídat, aby text nevyvolával dojem, že na teze v něm prezentované přišla vlastním bádáním sama autorka.

Jako problematické pak vnímám absenci konceptualizace pojmu „*vnímání*“. Pokud teoretická východiska slouží jak k orientaci v tématu, tak ke kvalitnímu formulování dílčích výzkumných otázek a otázek do rozhovorů, je otázkou, jak vlastně vznikaly otázky, které formulovala autorka práce. Autorka se ani v textu neodkazuje k Fenomenologické interpretativní analýze, která by za určitých okolností umožňovala nechat termín „*vnímání*“ bez specifického konceptuálního vymezení.

D) Metodologie práce

Metodologickou část vnímám jako nejproblematictější část práce. Mám k tomu několik důvodů, které se pokusím postupně nastínit:

- Nedodržení úplné anonymity výzkumu – autorka textu sice neuvádí konkrétní jména a příjmení respondentů, ale uvádí poměrně dost informací k tomu, aby bylo možné respondenty identifikovat a to minimálně v okruhu jejich blízkých, či známých
- Nejasnost vzniku hlavních průzkumných otázek (HPO): autorka uvádí cíl práce v úvodu, ke kterému formuluje HPO, ale není zřejmé, jak k nim došla (dle mého proto, že nekonceptualizuje termín „vnímání“)
- Absence operacionlizace – autorka sice tvrdí, že využívá polo-strukturovaných rozhovorů, ale dále mluví více o „dotazníku“ a jeho znění je možné odečíst jen z prezentovaných dat – není tak zcela zřejmé, jaké otázky rozhovoru rozvíjejí jaké, autorkou formulované, hlavní průzkumné otázky (HPO).
- Není uvedeno zhodnocení kvality výzkumu a případných rizik při interpretacích a míry zobecnitelnosti prezentovaných tezí
- Není uvedena a popsána etická stránka výzkumu

E) Výsledky práce

Výsledky výzkumu jsou přehledně prezentovány – byť na úrovni popisu jednotlivých odpovědí. To by nemuselo vadit, kdyby autorka volila konkrétní rámec pro analýzu dat. S ohledem na cíl vytvoření holistického obrazu (viz s. 31 textu) to ale problém je, neb z práce není model zřejmý (jak a co s čím souvisí). Místy neuvádí, jak autorka dospěla k interpretacím, které předkládá a jak to souvisí s tématem práce – např. na str. 39 tvrdí, že výrok respondentky Anny „*naráží na hlavní heslo Asistence o. p. s.*“ ale není zřejmé, jestli tento předpoklad ověřila v rozhovoru, či nikoliv a jak se tato její interpretace vztahuje k tématu.

F) Závěry práce

Pokud autorka tvrdí, že bylo hlavním cílem „*vytvoření holistického obrazu zkoumaného předmětu a zachycení toho, jak sami účastníci procesů svou situaci interpretují*“ (s.31), domnívám se, že se tento cíl nenaplnil a to především v té části, kdy měla autorka usilovat o onen holistický obraz zkoumaného předmětu. Interpretace dat je dle mého povrchní („*pro některé z nich je horší ta psychická (zátěž), než ta fyzická, pro některé naopak*“; „*Všichni respondenti odpověděli, že se snaží mít svou vlastní psychohygienu*“ atp.). Očekával bych, že se autorka pokusí představit model syndromu vyhoření specificky s ohledem na práci asistentů a domnívám se, že se tomu tak nestalo.

G) Otázky k obhajobě

Prosím autorku, aby v rámci obhajoby uvedla:

- Jak by z hlediska kvality kvalitativních výzkumů zhodnotila vlastní realizovaný výzkum (domnívám se, že průzkum je součástí výzkumných strategií a má odpovídat stejným nárokům na výzkum kladeným)
- A aby uvedla, jak analyzovala rozhovory, zda využila, či nevyžila procesu kódování a z jakého důvodu.
- Aby předložila návrh onoho „holistického obrazu“ syndromu vyhoření u pracovníků provádějících asistenci

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení dobře a to s ohledem na výsledek obhajoby.